

Chambre des Représentants

10 JANVIER 1950.

PROPOSITION DE LOI

portant revision de la loi du 21 mars 1932
concernant l'incinération facultative
des cadavres humains.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Une loi en date du 21 mars 1932, autorise l'incinération facultative des cadavres humains.

Un arrêté royal d'exécution, en date du 17 octobre 1932, en règle les modalités d'application.

Cet arrêté a été modifié par les arrêtés royaux des 18 septembre 1933 et 31 août 1939.

Il n'existe, à l'heure actuelle, qu'un seul établissement crématoire dans le pays.

Il a été édifié à Uccle-Calevoet, sur le côté et en dehors du cimetière de la commune de St-Gilles, par une société particulière.

Après la promulgation de la loi, douze communes de l'agglomération bruxelloise formèrent une intercommunale en vue de l'exploitation du four crématoire.

Elle prit le nom de « Société Coopérative intercommunale de crémation ».

L'Intercommunale racheta à la Société l'établissement crématoire.

Pour se conformer aux prescriptions de l'article 3 de l'arrêté royal d'exécution qui dit que les fours crématoires seront établis dans des cimetières ou dans des terrains communiquant avec eux, l'établissement fut incorporé dans le cimetière de St-Gilles.

La première incinération eut lieu le 20 juin 1932.

* * *

La loi du 21 mars 1932 concernant l'incinération facultative des cadavres humains dispose, en son article 4 :

« L'incinération ne peut avoir lieu qu'après autorisation

Kamer der Volksvertegenwoordigers

10 JANUARI 1950.

WETSVOORSTEL

tot herziening van de wet van 21 Maart 1932
waarbij de lijkverbranding wordt toegelaten.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Lijkverbranding wordt toegelaten door de wet van 21 Maart 1932.

De toepassingsmodaliteiten er van worden geregeld door het Koninklijk uitvoeringsbesluit van 17 October 1932.

Dit besluit werd gewijzigd door de Koninklijke besluiten van 18 September 1933 en van 31 Augustus 1939.

Thans bestaat er in ons land slechts één inrichting voor lijkverbranding.

Zij werd door een particuliere vennootschap opgericht te Ukkel-Calevoet, vlak bij het kerkhof van de gemeente St-Gillis.

Na de uitvaardiging van de wet werd door twaalf gemeenten van de Brusselse agglomeratie een intercommunale gevormd voor de exploitatie van een lijkoven.

Zij werd opgericht onder de benaming « Société Coopérative intercommunale de crémation ».

De intercommunale kocht de inrichting van de Vennootschap af.

Ten einde zich te schikken naar de voorschriften van artikel 3 van het Koninklijk uitvoeringsbesluit, waarin bepaald wordt dat lijkovens moeten worden opgericht op een gemeentebegraafplaats of op een hiermede in verbinding staande grond, werd de inrichting opgenomen in het kerkhof van St-Gillis.

De eerste lijkverbranding greep plaats op 20 Juni 1932.

* * *

De wet van 21 Maart 1932 waarbij de lijkverbranding wordt toegelaten, bepaalt in haar artikel 4 :

« Tot de lijkverbranding mag slechts overgegaan wor-

de l'Officier de l'état civil du lieu du décès sur le vu des pièces suivantes :

» 1° Une demande écrite du membre de la famille ou de toute autre personne ayant qualité pour pourvoir aux funérailles; cette demande indiquera le lieu où doit s'effectuer l'incinération;

» 2° un acte émané du défunt exprimant la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels et soumis aux conditions de capacité et de forme requises pour la validité des actes testamentaires;

» 3° un certificat du médecin traitant affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

» 4° le rapport d'un médecin assermenté, commis par l'officier de l'état civil pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

» Les contestations relatives aux conditions visées sous le 1° et le 2° du présent article sont portées devant le juge des référés du lieu du décès.

» Sauf en cas de contestation de ce genre, l'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures qui suivront le dépôt de la demande et des pièces annexées. »

La loi a voulu, avant tout, éviter que l'incinération puisse entraver ou rendre vaines les recherches de la justice en matière criminelle.

Mais si cette rigueur se conçoit en cas d'homicide ou de mort suspecte, elle ne se comprend plus lorsqu'il s'agit d'une mort naturelle.

Un second point, tout aussi excessif, est l'obligation pour la famille, de produire « un acte émané du défunt exprimant la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels ».

C'est là une entrave que notre respect des convictions de chacun ne peut admettre.

En effet, lorsqu'en vue des funérailles, la famille demande que le corps du défunt soit présenté à l'église, au temple, ou ne le soit pas, qu'il soit inhumé en fosse commune ou dans une concession simple ou caveau, la loi n'exige aucune preuve que tel est bien le désir du *de cujus* et jamais, dans nos services de l'état civil, il ne viendrait à l'idée de personne de demander d'en administrer la preuve écrite.

Une autre conséquence de l'obligation de produire cet acte écrit qui est soumis aux conditions de capacité et de forme requises pour la validité des actes testamentaires est d'empêcher des parents, partisans de l'incinération, de faire incinérer les corps de leurs enfants mineurs venant à décéder.

Le principe de l'incinération facultative étant admis par la loi — et nous, moins que tous autres, songeons à la rendre obligatoire — nous estimons qu'il importe de faire disparaître tout ce qui est de nature à en entraver ou contrarier l'exécution normale.

Nous voudrions encore signaler une autre anomalie résultant de la jurisprudence établie par le Parquet et le Ministère de l'Intérieur.

Une personne décédée à l'étranger, même si elle a comme le veut la loi, manifesté par écrit la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels, ne peut être incinérée en Belgique.

den na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand der plaats van het overlijden verleend, op vertoon van de volgende stukken :

» 1° Een schriftelijke aanvraag van een lid der familie of van elk ander persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen; in deze aanvraag moet worden vermeld waar tot de lijkverbranding dient te worden overgegaan;

» 2° Een akte uitgaande van de overledene, waarbij wordt uitgedrukt de stellige wil, zijn stoffelijk overschot te doen verbranden; deze akte moet tevens voldoen aan de vereisten van bewaamheid en van vorm gesteld voor de geldigheid der akten van laatste wilsbeschikking;

» 3° Een bewijsschrift van de behandelende geneesheer, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn;

» 4° Het verslag van een beëdigd geneesheer, door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld, om de oorzaken van het overlijden na te gaan, verslag waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn.

» De geschillen betreffende de voorwaarden voorzien bij 1° en 2° van dit artikel worden voor de rechter in kort geding der plaats van het overlijden aangebracht.

» Behalve wanneer zodanig geschil zich voordoet, moet de machtiging, bij voorkomend geval, verleend worden binnen vier en twintig uren na het indienen der aanvraag en der bijgevoegde stukken. »

De wet heeft vóór alles willen vermijden, dat de gerechtelijke opsporingen in strafzaken door de lijkverbranding zouden kunnen belemmerd of verijdeld worden.

Zulke strengheid laat zich begrijpen in geval van moord of van verdachte dood, maar zij kan niet verantwoord worden wanneer het een natuurlijke dood geldt.

Een tweede punt, even buitensporig, is de verplichting voor de familie « een akte uitgaande van de overledene, waarbij wordt uitgedrukt de stellige wil, zijn stoffelijk overschot te doen verbranden » over te leggen.

Dit is een belemmering welke onze eerbied voor de overtuiging van een ieder niet kan aannemen.

Wanneer de familie, met het oog op de begrafenis, vraagt dat het stoffelijk overschot van de overledene al dan niet in de kerk, in de tempel zou komen, of dat hij in een algemeen graf of in een eenvoudige concessie of in een grafkelder zou worden begraven, vereist de wet immers geen bewijs er van dat zulks wel de wens is van de overledene, en in onze diensten van de burgerlijke stand zou niemand er ooit aan denken een schriftelijk bewijs daarvoor te eisen.

Een ander gevolg van de verplichting om bedoelde geschreven akte voor te leggen, die « moet voldoen aan de vereisten van bekwaamheid en van vorm gesteld voor de geldigheid der akte van laatste wilsbeschikking » is dat ouders die voorstander zijn van de lijkverbranding, het stoffelijk overschot van hun minderjarige kinderen die komen te overlijden, niet zouden mogen laten verassen.

Daar de wet in beginsel lijkverbranding toelaat — minder dan gelijk wie, denken wij er aan ze verplicht te maken — achten wij het van belang dat alles wat de normale uitvoering zou kunnen belemmeren of in de weg staan, zou moeten verdwijnen.

Wij zouden nog willen wijzen op een andere onregelmatigheid welke voortvloeit uit de door het parket en het Ministerie van Binnenlandse Zaken vastgestelde rechtspraak.

Een in het buitenland overleden persoon kan in België niet verbrand worden, zelfs indien hij, zoals de wet wil, schriftelijk en uitdrukkelijk zijn wil heeft te kennen gegeven zijn stoffelijk overschot te doen verassen.

La raison ?

« C'est que les autorités étrangères n'ont pas juridiction pour dire que les formalités exigées par la loi belge ont été accomplies. »

Notre projet fait disparaître cette anomalie.

En ce qui concerne le médecin commis par l'officier de l'état civil, les instructions exigent que ce praticien prête le serment d'expert avec invocation de la divinité et que le serment soit renouvelé pour chaque constatation.

C'est, à notre avis, une complication inutile.

Un médecin assermenté, une fois pour toutes, dit notre nouveau texte. Il suffit donc que celui-ci prête le serment dont la formule a été fixée par le décret du Congrès National du 21 juillet 1831. Une fois assermenté, il peut exercer tant qu'il sera sollicité à cette fin par l'officier de l'état civil qui a reçu son serment.

Enfin, l'arrêté royal d'exécution du 17 octobre 1932 dit :

« Art. 20. — Les cendres provenant des corps incinérés sont inhumées. Tout autre mode de sépulture est interdit. »

Cette disposition défend donc l'usage du columbarium.

Nous en demandons l'abrogation.

Les raisons que nous venons d'exposer et l'expérience acquise depuis 1932 démontrent que la loi sur l'incinération facultative des cadavres humains devrait être révisée.

Nous avons l'honneur de vous proposer de remplacer le texte du 21 mars 1932, par les dispositions suivantes :

De reden ?

« De buitenlandse overheden hebben geen rechtsmacht om te verklaren dat de door de Belaische wet vereiste formaliteiten werden vervuld. »

Ons voorstel doet die onregelmatigheid verdwijnen.

Wat de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer betreft, bepalen de onderrichtingen dat deze de eed van deskundige moet afleggen met aanroeping van de godheid en dat die eed bij elke vaststelling moet worden hernieuwd.

Dat is, naar onze mening, een overbodige verwikkeling.

Wanneer een geneesheer, eens en voor al is beëdigd, aldus onze nieuwe tekst, volstaat het dus, dat deze de eed aflegt waarvan het formulier vastgesteld werd bij het decreet van het Nationaal Congres van 21 Juli 1831. Zodra hij beëdigd is, kan hij optreden zo dikwijls te dien einde op hem beroep wordt gedaan door de ambtenaar van de burgerlijke stand die zijn eed heeft afgenomen.

Ten slotte wordt door het Koninklijk uitvoeringsbesluit van 17 October 1932 bepaald :

« Art. 20. — De as van veraste lijken wordt ter aarde » besteld. Alle andere wijze van begraving is verboden. »

Bij deze bepaling wordt het gebruik van het columbarium verboden.

Wij vragen dat zij zou worden ingetrokken.

De redenen die we hoger hebben uiteengezet en de sedert 1932 opgedane ervaring bewijzen dat de wet waarbij lijkverbranding wordt toegelaten zou moeten worden herzien.

Wij hebben de eer u voor te stellen de tekst van 21 Maart 1932 door onderstaande bepalingen te vervangen :

J. BRACOPS.

TEXTE ANCIEN.

Article premier.

L'incinération des corps est permise dans les conditions prescrites par la présente loi, ainsi que par les arrêtés royaux qui en assurent l'exécution.

Art. 2.

Une délibération du conseil communal, approuvée par le Roi sur l'avis de la députation permanente, peut décider qu'il sera créé un four crématoire dans la commune.

Deux ou plusieurs communes peuvent, moyennant le même avis et la même autorisation, s'associer en vue de la création d'un four crématoire.

L'incinération dans une commune autre que celle du décès, ainsi que le transport des cendres dans une commune autre que celle de l'incinération, pourront avoir lieu dans les conditions déterminées par un arrêté royal.

Art. 3.

Un arrêté royal déterminera les conditions auxquelles il y aura lieu de se conformer pour la création et le fonctionnement d'un four crématoire. Il prescrira les règles à observer pour l'inhumation des cendres provenant des corps incinérés.

Les dispositions ci-dessus ne portent pas préjudice aux attributions dont les administrations communales sont investies à l'égard des lieux de sépulture.

Art. 4.

L'incinération ne peut avoir lieu qu'après autorisation de l'officier de l'état civil du lieu du décès sur le vu des pièces suivantes :

1° Une demande écrite du membre de la famille ou toute autre personne ayant qualité pour pourvoir aux funérailles; cette demande indiquera le lieu où doit s'effectuer l'incinération;

2° Un acte émané du défunt exprimant la volonté formelle de faire incinérer ses restes mortels, et soumis aux conditions de capacité et de forme requises pour la validité des actes testamentaires;

3° Un certificat du médecin traitant affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

4° Le rapport d'un médecin assermenté, commis par l'officier de l'état civil, pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

Les contestations relatives aux conditions visées sous le 1° et le 2° du présent article sont portées devant le juge des référés du lieu du décès.

Sauf en cas de contestation de ce genre, l'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures qui suivront le dépôt de la demande et des pièces annexées.

TEXTE NOUVEAU.

Article premier.

L'incinération des corps est permise dans les conditions prescrites par la présente loi, ainsi que par les arrêtés royaux qui en assurent l'exécution.

Art. 2.

Les établissements crématoires ne peuvent être exploités que par des communes ou des associations de communes.

Une délibération du conseil communal, approuvée par le Roi sur avis de la Députation permanente, peut décider qu'il sera créé un four crématoire dans le cimetière communal.

Deux ou plusieurs communes peuvent, moyennant le même avis et la même autorisation, s'associer en vue de la création d'un four crématoire à établir dans le cimetière communal de l'une d'entre elles.

L'incinération dans le four crématoire d'une commune autre que celle du décès, ainsi que le transport des cendres dans un cimetière autre que celui de l'incinération, pourront avoir lieu dans les conditions déterminées par un arrêté royal.

Art. 3.

Un arrêté royal déterminera les conditions auxquelles il y aura lieu de se conformer pour la création et le fonctionnement d'un four crématoire.

Les cendres provenant de l'incinération pourront soit être inhumées, soit placées dans des Columbaria. Elles ne pourront, sur le territoire belge, être dispersées au vent.

Les dispositions ci-dessus ne portent pas préjudice aux attributions dont les administrations communales sont investies à l'égard des lieux de sépulture.

Art. 4.

Pour les personnes décédées en Belgique, l'incinération ne pourra avoir lieu qu'après autorisation de l'officier de l'état civil du lieu du décès, sur le vu des pièces suivantes :

1° Un certificat du médecin traitant ou éventuellement du médecin ayant constaté le décès, affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

2° Le rapport d'un médecin assermenté, commis par le dit officier de l'état civil, pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

La formule du serment est celle prévue au décret du Congrès National du 21 juillet 1831.

Ce serment ne doit plus être renouvelé. Il habilite le médecin pour toutes les constatations subséquentes dont il plaira à l'officier de l'état civil de le charger.

Les frais de ce constat sont à charge de la commune.

L'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures de la remise du certificat prévu au 1°.

VROEGERE TEKST.

Eerste artikel.

De lijkverbranding wordt toegelaten onder de voorwaarden bepaald bij deze wet, alsmede bij de Koninklijk besluiten tot tenuitvoerlegging daarvan.

Art. 2.

Bij besluit van de gemeenteraad, goedgekeurd door de Koning op advies van de bestendige deputatie, kan beslist worden dat in de gemeente een lijkverbrandingsoven zal opgericht worden.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich verenigen tot het oprichten van een lijkverbrandingsoven.

De lijkverbranding in een andere gemeente dan deze van het overlijden, evenals het overbrengen van de as naar een andere gemeente dan deze van de lijkverbranding, kunnen geschieden onder de voorwaarden bepaald bij Koninklijk besluit.

Art. 3.

De na te komen voorwaarden tot het oprichten en het in werking stellen van een lijkverbrandingsoven worden bij Koninklijk besluit bepaald. Dit besluit schrijft de regelen vóór, voor het begraven der as voortkomend van de verbrande lijken.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen in zake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4.

Tot de lijkverbranding mag slechts overgegaan worden na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand der plaats van het overlijden verleend, op vertoon van de volgende stukken :

1° Een schriftelijke aanvraag van een lid der familie of van elk andere persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen; in deze aanvraag moet worden vermeld waar tot de lijkverbranding dient te worden overgegaan;

2° Een akte uitgaande van de overledene, waarbij wordt uitgedrukt de stellige wil, zijn stoffelijk overschot te doen verbranden; deze akte moet tevens voldoen aan de vereisten van bekwaamheid en van vorm gesteld voor de geldigheid der akten van laatste wilsbeschikking;

3° Een bewijsschrift van de behandelende geneesheer, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn;

4° Het verslag van een beëdigde geneesheer, door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangesteld om de oorzaken van het overlijden na te gaan, verslag waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn.

De geschillen betreffende de voorwaarden voorzien onder 1° en 2° van dit artikel worden voor de rechter in kort geding der plaats van het overlijden aangebracht.

Behalve wanneer een geschil zich voordoet, moet de machtiging, bij voorkomend geval, verleend worden binnen vier en twintig uren na het indienen der aanvraag en der bijgevoegde stukken.

NIEUWE TEKST.

Eerste artikel.

De lijkverbranding wordt toegelaten onder de voorwaarden bepaald bij deze wet, alsmede bij de Koninklijke besluiten tot tenuitvoerlegging daarvan.

Art. 2.

De lijkverbrandingsinrichtingen mogen slechts worden geëxploiteerd door gemeenten of door verenigingen van gemeenten.

Bij besluit van de gemeenteraad, goedgekeurd door de Koning op advies van de bestendige deputatie, kan beslist worden dat op *de gemeentelijke begraafplaats* een lijkverbrandingsoven zal worden opgericht.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich verenigen *tot het oprichten van een lijkverbrandingsoven op de gemeentelijke begraafplaats van een van die gemeenten*.

De verassing *in de lijkverbrandingsoven van een andere gemeente* dan deze van het overlijden, evenals het overbrengen van de as naar een andere *begraafplaats* dan die van de lijkverbranding, kunnen geschieden onder de voorwaarden bepaald bij Koninklijk besluit.

Art. 3.

De na te komen voorwaarden tot het oprichten en het in werking stellen van een lijkverbrandingsoven worden bij Koninklijk besluit bepaald.

De van de lijkverbranding voortkomende as kan worden ter aarde besteld of in Columbaria geplaatst. Op Belgisch grondgebied mag de as niet in de wind worden verstrooid.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen in zake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4.

Voor de in België overleden personen mag slechts tot de lijkverbranding worden overgegaan na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand der plaats van het overlijden verleend, op vertoon van de volgende stukken :

1° Een getuigschrift van de behandelende geneesheer of eventueel van de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekenen of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn;

2° Het verslag van een beëdigd geneesheer aangesteld door genoemde ambtenaar van de burgerlijke stand om de oorzaken van het overlijden na te gaan en waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn.

Het eedformulier is dit voorzien bij het decreet van het Nationaal Congres van 21 Juli 1831.

Die eed moet niet hernieuwd worden. Hij machtigt de geneesheer voor alle latere vaststellingen die het de ambtenaar van de burgerlijke stand zal believen hem op te dragen.

De kosten van die vaststellingen vallen ten laste van de gemeente.

De machtiging moet, indien daartoe aanleiding bestaat, verleend worden binnen vier en twintig uur na de afgifte van het onder 1° bepaalde getuigschrift.

TEXTE ANCIEN.

Art. 5.

L'officier de l'état civil, s'il croit devoir refuser l'autorisation, transmet la requête et ses annexes au procureur du roi de l'arrondissement.

Cette transmission est obligatoire, lorsque le certificat du médecin traitant et le rapport du médecin assermenté ne peuvent affirmer qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente, lorsqu'il existe des circonstances qui permettraient de soupçonner qu'il y a eu mort violente et lorsque le défunt n'a pas été soigné par un médecin pendant sa dernière maladie.

Art. 6.

Le procureur du roi procède comme il est dit à l'article 81 du Code civil et ordonne, s'il y a lieu, l'autopsie.

L'incinération ne peut être autorisée qu'après qu'il a fait connaître à l'officier de l'état civil, qu'il ne s'y oppose pas.

Art. 7.

La famille ou la personne qualifiée pour pourvoir aux funérailles pourront toujours faire assister à l'autopsie un médecin de leur choix.

Art. 8.

Les frais d'autopsie, tarifés et recouvrés comme frais de justice pénale, sont à la charge de la succession.

Art. 9.

Les contrevenants aux dispositions de la présente loi seront punis des peines de police, sans préjudice des autres peines prévues par les lois.

TEXTE NOUVEAU.

Art. 5.

L'officier de l'état civil, s'il croit devoir refuser l'autorisation, transmet les certificats ci-dessus au procureur du roi de l'arrondissement.

Cette transmission est obligatoire lorsque *ces certificats ne peuvent affirmer qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente ou lorsqu'il existe des circonstances qui permettraient de soupçonner qu'il y a eu mort violente.*

Art. 6.

Le procureur du roi procède comme il est dit à l'article 81 du Code civil et ordonne, s'il y a lieu, l'autopsie.

L'incinération ne peut être autorisée qu'après qu'il a fait connaître à l'officier de l'état civil, qu'il ne s'y oppose pas.

Art. 7.

La famille ou la personne qualifiée pour pourvoir aux funérailles pourront toujours faire assister à l'autopsie un médecin de leur choix.

Art. 8.

Les frais d'autopsie, tarifés et recouvrés comme frais de justice pénale, sont à la charge de la succession.

Art. 9.

L'incinération en Belgique, de personnes décédées à l'étranger, est autorisée.

L'autorisation d'incinérer devra être délivrée par le service communal du lieu du décès.

Elle mentionnera le lieu de l'incinération en Belgique et celui où les cendres devront être transportées.

Art. 10.

Les contrevenants aux dispositions de la présente loi seront punis des peines de police, sans préjudice des autres peines prévues par les lois.

Art. 11.

La loi du 21 mars 1932 sur le même objet, est abrogée.

J. BRACOPS,

VROEGERE TEKST.

Art. 5.

Zo de ambtenaar van de burgerlijke stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij het verzoekschrift en de bijlagen daarvan aan de procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending is verplicht, wanneer het bewijsschrift van de behandelende geneesheer en het verslag van de beëdigde geneesheer niet kunnen bevestigen dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn, wanneer er omstandigheden bestaan waaruit men veronderstellen kan dat er gewelddadige dood is en wanneer de overledene, tijdens zijn laatste ziekte, niet door een geneesheer werd verzorgd.

Art. 6.

De procureur des Konings handelt zoals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, bij voorkomend geval, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan de ambtenaar van de burgerlijke stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7.

De familie of de persoon gerechtigd om voor de lijkplechtigheid te zorgen, kunnen steeds een geneesheer hunner keuze aanstellen om de lijkschouwing bij te wonen.

Art. 8.

De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9.

De overtreders van de bepalingen dezer wet worden gestraft met politiestrafpen, onverminderd de andere straffen bij de wetten voorzien.

NIEUWE TEKST.

Art. 5.

Zo de ambtenaar van de burgerlijke stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij de getuigsschriften hierboven aan de procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending is verplicht, wanneer *die bewijsschriften* niet kunnen bevestigen dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn *of* wanneer er omstandigheden bestaan, waaruit men zou kunnen veronderstellen dat er gewelddadige dood is geweest.

Art. 6.

De procureur des Konings handelt zoals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, bij voorkomend geval, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan de ambtenaar van de burgerlijke stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7.

De familie of de persoon die bevoegd zijn om voor de lijkplechtigheid te zorgen, kunnen steeds een geneesheer hunner keuze aanstellen om de lijkschouwing bij te wonen.

Art. 8.

De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9.

De verassing in België van in het buitenland overleden personen is toegelaten.

De toelating om te verassen moet afgeleverd worden door de gemeentelijke dienst van de plaats van het overlijden.

De plaats van de verassing in België, en de plaats waar de as moet overgebracht worden, moeten er in worden vermeld.

Art. 10.

De overtreders van de bepalingen dezer wet worden gestraft met politiestrafpen, onverminderd de andere straffen bij de wetten bepaald.

Art. 11.

De wet van 21 Maart 1932 over hetzelfde voorwerp wordt ingetrokken.

J. BRACOPS,

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'incinération des corps est permise dans les conditions prescrites par la présente loi, ainsi que par les arrêtés royaux qui en assurent l'exécution.

Art. 2.

Les établissements crématoires ne peuvent être exploités que par des communes ou des associations de communes.

Une délibération du conseil communal, approuvée par le Roi sur avis de la Députation permanente, peut décider qu'il sera créé un four crématoire dans le cimetière communal.

Deux ou plusieurs communes peuvent, moyennant le même avis et la même autorisation, s'associer en vue de la création d'un four crématoire à établir dans le cimetière communal de l'une d'entre elles.

L'incinération dans le four crématoire d'une commune autre que celle du décès, ainsi que le transport des cendres dans un cimetière autre que celui de l'incinération, pourront avoir lieu dans les conditions déterminées par un arrêté royal.

Art. 3.

Un arrêté royal déterminera les conditions auxquelles il y aura lieu de se conformer pour la création et le fonctionnement d'un four crématoire.

Les cendres provenant de l'incinération pourront soit être inhumées, soit placées dans des Columbaria. Elles ne pourront, sur le territoire belge, être dispersées au vent.

Les dispositions ci-dessus ne portent pas préjudice aux attributions dont les administrations communales sont investies à l'égard des lieux de sépulture.

Art. 4.

Pour les personnes décédées en Belgique, l'incinération ne pourra avoir lieu qu'après autorisation de l'officier de l'état civil du lieu du décès, sur le vu des pièces suivantes :

1° Un certificat du médecin traitant ou éventuellement du médecin ayant constaté le décès, affirmant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente;

2° Le rapport d'un médecin assermenté, commis par le dit officier de l'état civil, pour vérifier les causes du décès et certifiant qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente.

La formule du serment est celle prévue au décret du Congrès National du 21 juillet 1831.

Ce serment ne doit plus être renouvelé. Il habilite le médecin pour toutes les constatations subséquentes dont il plaira à l'officier de l'état civil de le charger.

Les frais de ce constat sont à charge de la commune.

L'autorisation devra être accordée, s'il y a lieu, dans les vingt-quatre heures de la remise du certificat prévu au n° 1°.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

De lijkverbranding wordt toegelaten onder de voorwaarden bepaald bij deze wet, alsmede bij de Koninklijke besluiten tot tenuitvoerlegging daarvan.

Art. 2.

De lijkverbrandingsinrichtingen mogen slechts worden geëxploiteerd door gemeenten of door verenigingen van gemeenten.

Bij besluit van de gemeenteraad, goedgekeurd door de Koning op advies van de bestendige deputatie, kan beslist worden dat op de gemeentelijke begraafplaats een lijkverbrandingsoven zal worden opgericht.

Twee of meer gemeenten kunnen, op gelijk advies en na dezelfde goedkeuring, zich verenigen tot het oprichten van een lijkverbrandingsoven op de gemeentelijke begraafplaats van een van die gemeenten.

De verassing in de lijkverbrandingsoven van een andere gemeente dan deze van het overlijden, evenals het overbrengen van de as naar een andere begraafplaats dan die van de lijkverbranding, kunnen gechieden onder de voorwaarden bepaald bij Koninklijk besluit.

Art. 3.

De na te komen voorwaarden tot het oprichten en het in werking stellen van een lijkverbrandingsoven worden bij Koninklijk besluit bepaald.

De van de lijkverbranding voortkomende as kan worden ter aarde besteld of in Columbaria geplaatst. Op Belgisch grondgebied mag de as niet in de wind worden verstrooid.

Bovenstaande bepalingen laten de bevoegdheden der gemeentebesturen in zake begraafplaatsen onverkort.

Art. 4.

Voor de in België overleden personen mag slechts tot de lijkverbranding worden overgegaan na machtiging, door de ambtenaar van de burgerlijke stand der plaats van het overlijden verleend, op vertoon van de volgende stukken :

1° Een getuigschrift van de behandelende geneesheer of eventueel van de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn;

2° Het verslag van een beëdigd geneesheer aangesteld door genoemde ambtenaar van de burgerlijke stand om de oorzaken van het overlijden na te gaan en waarbij wordt bevestigd dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn.

Het eedformulier is dit voorzien bij het decreet van het Nationaal Congres van 21 Juli 1831.

Die eed moet niet hernieuwd worden. Hij machtigt de geneesheer voor alle latere vaststellingen die het de ambtenaar van de burgerlijke stand zal believen hem op te dragen.

De kosten van die vaststellingen vallen ten laste van de gemeente.

De machtiging moet, indien daartoe aanleiding bestaat, verleend worden binnen vier en twintig uur na de afgifte van het onder 1° bepaalde getuigschrift.

Art. 5.

L'officier de l'état civil, s'il croit devoir refuser l'autorisation, transmet les certificats ci-dessus au procureur du roi de l'arrondissement.

Cette transmission est obligatoire lorsque *ces certificats* ne peuvent affirmer qu'il n'y a pas de signes ou indices de mort violente ou lorsqu'il existe des circonstances qui permettraient de soupçonner qu'il y a eu mort violente.

Art. 6.

Le procureur du roi procède comme il est dit à l'article 81 du Code civil et ordonne, s'il y a lieu, l'autopsie.

L'incinération ne peut être autorisée qu'après qu'il a fait connaître à l'officier de l'état civil, qu'il ne s'y oppose pas.

Art. 7.

La famille ou la personne qualifiée pour pourvoir aux funérailles pourront toujours faire assister à l'autopsie un médecin de leur choix.

Art. 8.

Les frais d'autopsie, tarifés et recouvrés comme frais de justice pénale, sont à la charge de la succession.

Art. 9.

L'incinération en Belgique, de personnes décédées à l'étranger, est autorisée.

L'autorisation d'incinérer devra être délivrée par le service communal du lieu du décès.

Elle mentionnera le lieu de l'incinération en Belgique et celui où les cendres devront être transportées.

Art. 10.

Les contrevenants aux dispositions de la présente loi seront punis des peines de police, sans préjudice des autres peines prévues par les lois.

Art. 11.

La loi du 21 mars 1932 sur le même objet, est abrogée.

Art. 5.

Zo de ambtenaar van de burgerlijke stand meent de machtiging te moeten weigeren, zendt hij de getuigschriften hierboven en de bijlagen daarvan aan de procureur des Konings van het arrondissement.

Deze toezending is verplicht, wanneer *die getuigschriften* niet kunnen bevestigen dat er geen tekens of blijken van gewelddadige dood aanwezig zijn of wanneer er omstandigheden bestaan, waaruit men zou kunnen veronderstellen dat er gewelddadige dood is geweest.

Art. 6.

De procureur des Konings handelt zoals is voorgeschreven bij artikel 81 van het Burgerlijk Wetboek, en gelast, bij voorkomend geval, de lijkschouwing.

Tot de lijkverbranding mag niet overgegaan worden dan nadat hij aan de ambtenaar van de burgerlijke stand ter kennis heeft gebracht dat hij er zich niet tegen verzet.

Art. 7.

De familie of de persoon die bevoegd zijn om voor de lijkplechtigheid te zorgen, kunnen steeds een geneesheer hunner keuze aanstellen om de lijkschouwing bij te wonen.

Art. 8.

De kosten van lijkschouwing, getarifeerd en ingevorderd als gerechtskosten in strafzaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Art. 9.

De verassing in België van in het buitenland overleden personen is toegelaten.

De toelating om te verassen moet afgeleverd worden door de gemeentelijke dienst van de plaats van het overlijden.

De plaats van de verassing in België, en de plaats waar de as moet overgebracht worden, moeten er in worden vermeld.

Art. 10.

De overtreders van de bepalingen dezer wet worden gestraft met politiestraffen, onverminderd andere straffen bij de wetten bepaald.

Art. 11.

De wet van 21 Maart 1932 over hetzelfde voorwerp wordt ingetrokken.

J. BRACOPS,
F. DETIEGE,
F. BLUM,
M. DESTENAY,
F. DEMANY,
J. LAHAUT.